

Náray-Szabó Gábor
munkásságának méltatása

Náray-Szabó Gábor kémikus, egyetemi tanár Budapesten született 1943-ban. 1967-ben végzett az ELTE TTK vegyész szakán. 1973-ban kandidátus, 1983-ban a kémiai tudomány doktora lett. Az Magyar Tudományos Akadémia 1990-ben levelező, 1999-ben pedig rendes tagjává választotta.

A CHINOIN Gógyszergyárban dolgozott 1990-ig, majd az ELTE egyetemi tanára lett. Tudományos munkája mellett aktív tudománypolitikus is. Az MTA főtitkárhelyettese volt 1996-1999 között, majd az Oktatási Minisztérium nemzetközi helyettes államtitkára (2001-2002), az MTA Könyvtára főigazgatója (2006-13).

A Professzorok Batthyány Köre elnöke (2003-2009, 2013-), a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács társelnöke (2010-). Az Académie des Arts, des Sciences et des Lettres (Párizs) tagja, az Universitatea de Vest Timisoara (Temesvár) tiszteletbeli doktora.

Kutatási területe az elméleti kémia, a számítógépes molekulatervezés, a szerkezeti biológia és az elektrosztatikus enzinkatalízis elmélete, amelynek egyik kidolgozója volt.

Náray-Szabó Gábor új módszert fejlesztett ki igen nagy molekulák elektrosztatikus potenciáltérképezésére. Ezt széles körben alkalmazta többek között kémiai, illetve enzimreakciók, a krisztallográfia területén a kristálycsomagolás, valamint a hidratáció jelenségeinek vizsgálatára.

Egyik kidolgozója volt az úgynevezett Fragment Self Consistent Field-módszernek, amelyet az enzimreakciók és a kristályhibák leírására alkalmazott. Az általa kidolgozott elektrosztatikus enzinkatalízis elméletét az enzimekben és kristályos felületeken lejátszódó reakciók értelmezésére alkalmazta. Új típusú matematikai képletet javasolt különböző molekulák kvantitatív (mennyiségi) összehasonlítására.

Munkatársaival megalapította Magyarország első fehérje-krisztallográfiai laboratóriumát, amelyben számos fehérje térszerkezetét határozták meg.

250 tudományos közlemény, 8 könyv szerzője az elméleti kémia, a számítógépes molekulatervezés, a szerkezeti biológia és a fenntartható fejlődés területén.

Számos hazai és külföldi kitüntetés és elismerés tulajdonosa.

1997-ben közvetített Kozma Imre, a Máltai Szeretetszolgálat elnöke és Somody Imre nagyvállalkozó között, aminek eredményeképpen utóbbi egy tudósúró buszt adományozott a máltaiaknak. A busz húsz éven át segítette a hajléktalanok egészséggondozását. Indulásától kezdve, nyolc éve állandó szerkesztője a Mária Rádió Hit és Tudás című műsorának, melynek célja, hogy közelebb hozza egymáshoz a valóság megismerésének kétféle módját. Ebben a szellemben olvassa fel tudományos jegyzeteit is a rádióban. "A valóságot alapvetően kétféle módon: eszünkkel és szívünkkel, másképpen kifejezve: a hit és a tudás segítségével lehet megismerni. A két megismerési mód összeegyeztethető egymással, ezért a racionalitás korában a hívőknek nem kell szégyenkezniük a Biblia képes beszéde miatt, ugyanakkor az ész embereinek el kell fogadni, hogy a tudomány nem képes mindenre magyarázatot adni."

Újabban egyre jobban érdeklődik a keresztény tanítás és az evolúciós elméleti közötti kapcsolat iránt, előadásaiiban és írásaiban hangsúlyozza, hogy az új mindig a jól bevált régire épül. A zugligeti Szent Család plébánia közösségének lelkes tagja. Két gyermeke és (egy hónapja) öt unokája van.

Székfoglaló előadását *Konzervatív evolúció* címmel tartja meg.

Barna Gábor